

НАСТАВНИ
СТАРИ
СРЕДЊЕ
ШКОЛЕ

www.nb.rs

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 40.

3. окт. (20. септ.) 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Издаје сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Издаје и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Јесењи радови.

У јесени смо... Лишће пожутело, бразде се пуше, а на стрњику се спушта влага. У малим белим кућицама засветлуцају свеће као звезде из великих даљина. На огњиштима седе жене, које постадоше мушкима и спремају се, да у свим пословима одмену своје мужеве, који се на далеким ратиштима боре.

Диван је наш народ, који је остао на дому. Свако зна своје дужности и труди се, де им удовољи. Није само Влади, него је и војничком заповедништву много стало до тога, да јесењи радови буду на време и честито обављени. Зато се и труди наша Влада, да олакша газдама њихове послове.

Ратна је Влада наредила, да ће у оним крајевима, која спадају под етапна заповедништва, јесење радове

вршити ратни заробљеници. Осим тога ће војничка заповедништва — у колико то прилике буду дозвољавале — притећи газдама у помоћ са момчади и спрегом.

У последњем броју Њиве било је речи и о томе, да ће момчад добити двонедељни допуст за јесење орање, пролетњу сетву, на брање кукуруза, вађење кромпира, лана и дувана. Допуст морају појединци сами од свог заповедника на рапорту молити.

На заузимање министра пољопривреде одредили су министар рата и министар домобранства да допуст ложача и стројара (машинисте) траје у ердељским и загорским крајевима до 15. октобра, а у другим жупанијама до 30. септембра; а допуст ложача и стројара моторних и газних плугова траје до 30. новембра.

Пошто у нашој привреди све важ-

нији бивају моторни стројеви, то је за јесење радове стављено газдама на расположење за пољопривредне моторе 93 вагона бензина и 20 вагона бензола. Осим овога има код појединих фабрика још 200 вагона бензина и 16 вагона газног уља.

О набави јесењег семена за сетву, Влада се на тај начин постарала, што је овластила привредна друштва, задруге и вароши да могу куповати семена за сетву. Услед ове наредбе су досада 10 привредних друштава и две вароши тражили дозволу за куповање свега 96.36 мет. центи семена за сетву и 45 поседника је добило дозволу да могу 67,475 мет. цената семена за сетву продавати изнад највише цене.

Да би се надокнадила пустошења која је непријатељ починио, издало је министарство пољопривреде својим експозитурама дозволу на набавку 99,500 мет. цената семена за сетву.

Знамо, да су газде могле добивати од ерара суждребне кобиле и рађене коње. Досада је из војничких коњских болница раздељено 8742 коња. Са скупљачких и опоравних коњских постаја добивати ће, на владину наредбу, газде коње за свршавање јесењих радова.

Мекињарско Средиште је досада издало газдама 207 300 мет. центи мекиња, а малим продаваоцима пак 34,000 мет. центи; дакле свега 241,300 мет. центи.

Да би се семе могло учинити за сетву барон Имре Гиљањ, министар пољопривреде је одредио, да Савез Мађарских Пољопривредника може

продати до 3000 мет. цената бакарне галице. Ова ће количина бити довољна. Ако устреба више, мањак ће се моћи од фабрика покрити.

Треба још да споменемо, да је услед рата на много места пало властима у дужност, да обраде земљу. Власти су могле у ову сврху свачију радну снагу употребити, У 39 вароши је овако рађено. 29 жупанија није се користило овом министарском наредбом. Присилне је мере требало само у седам жупанија употребити. Казне је требало само у три жупаније одредити.

Из овог прегледа свако може видети, да нам је народ дорастао овим временима. Када смо до сада издржали, не ћемо ни даље бити мање јачи и мање паметнији.

Када наше чете дубоко напредују у Русији, не смемо ни ми, који овде остадосмо, заостајати.

Текстилна индустрија. Услед покупице сировина и радне снаге повисиле су творнице текстилне робе у Аустрији цену својих производа опет за 40—45 %, након што су ју већ пре дуљег времена повисиле за 25—30 постотака. — И у Немачкој имаде да издржи текстилна индустрија услед рата тешке недаће. Сад је одредило савезно веће, да се у творницама сме радити само 5 дана у седмици и то највише по 10 сати на дан заједно с радним паузама. Ово се време може према потреби и даље ограничити, да се радницима што дуже зајамчи макар у ограниченом обсегу рад и заслуга.

Жетва и усеви.

У предпрошлу суботу је издао угарски министар пољопривреде ванредно обсежно извешће о стању усева по податцима од 7—8. септембра, из којег се разабире, да је — највише услед неповољног времена — жетва знатно лошија у Угарској, него што је изгледало да ће бити на основу процене по податцима од 5. до 8. јула; али је — Богу хвала — ипак за жито битно а за раж прилично боља од лањске.

У задње три недеље било је много кише уз хладну температуру, а то је неповољно време отештало све пољоделске радње, те се није вршидба жита могла праводобно обавити а много је жита остало и на ораницама, услед чега је страдало квантитивно и квалитативно. Пошто је међутим поузданијим цифрама такођер установљено, да је обсег засејаног земљишта првобитно издашније зарачунат, него што је у истину био, следи из свега тога, да је резултат жетве, о коме се сада издаје задње извешће, уопће мање повољан, него што се летос очекивао.

По садашњим поузданијим податцима било је засејано пшеницом 5.828,276 катаसरалних јутара, т. ј. за 47,703 кат. јутра мање него што се

пре рачунало, ражи 1.846,105 (— 4188), јечмом 1.990,229 (— 13,357) и зобљу 1.873,349 (— 3705) кат. јутара.

Још у развитуку пострадало је од тих усева 1—1,2% а услед невремена пропало је много дозрелог зрна на пољима, тако да је процена у сваком даљњем извешћу навештала слабији резултат, а у садашњем извештају, који се у главном оснива на фактичном успеху вршидбе, пеказује се још мањи него по податцима од 2—5. августа.

Пшенице је по најновијим податцима уродило просечно 7.14 мет. центи по јутру, дакле у свему 41 милијон 206,087 мет. центи, а то је за 4.77 милијона м. центи мање него што се рачунало у јулу, али још увек за 12.56 милијона м. центи више него лане. Над земљишни просек (7.14 мет. ц. по кат. јутру) родила је пшеница у 29 жупанија, испод тога просека у 16 и још слабије (испод 6 м. ц.) у 18 жупанија.

Вршидба ражи довршена је готово код свих малих поседника, али није обављена на великим поседима осим деломично. Услед невремена погоршала се жетва ваквоћом и коликоћом. Уродило је по кат. јутру 6.32 м. центе или у свем 11.549,890 мет. центи, а то је за 1.36 милијон мет. центи мање него што се рачунало у јулу, но ипак за 0.77 милијуна м. ц. више него лане. Природ одговара просеку или је већи у 32 жупаније, док у 8 жупанија износи 6—6.32 и у 19 жупанија испод 6 м. центи по јутру.

Јечам је овршен само у краје-

вима, где су кише мање отешчавале рад, иначе још траје, а од невремена је страдао. Родило је јечма по садашњим податцима 6.15 мет. центи по кат. јутру или у свему 12.086,208 м. центи, а то је за 1.46 милијона мет. центи мање него што се очекивало у јулу или за 2.12 милијона м. центи мање него лане. Над просек по јутру износи жетва јечма само у 21 жупанији, 6—6.16 м. центи по јутру у 5, а испод 6 м. ц. у 37 жупанија.

И з о б се још увек у већем делу земље врши, у брдовитим крајевима још и жање, а од свих житарица она је каквоћом највише оштећена од кише. Родило је зоби просечно 6.27 мет. центи по кат. јутру или у свему 11.628,952 м. центи, а то је за 0.83 милијона мет. центи мање него што се процењивало у јулу, или за 0.94 милијона мет. центи мање него лане. Жетва је издашнија од зем. просека у 20 жупанија, док у 20 жупанија досеже просек, а у 23 жупаније износи испод 5.50 мет. центи по јутру.

Што се тиче каквоће зрна, она се код свих житарица погоршала, те ће се само ретко где добити она изврсна, која се у јулу очекивало. Према упливу неповољног времена, резултати вршитбе битно су различити у појединим крајевима појединих жупанија. Код пшенице је најчешћа тежина 70—78 клгр. по хектолитру, код јечма 62—64 клгр., код зоби 44 до 45 клгр. по хектолитру.

С обзиром на изванредно неповољно време уочи жетве и у доба жетве, мора се овај резултат сматрати

још увек повољнијим, него што је било очекивати, а уопће узето, нису нипошто оправдани несимистички назови о жетви, који су се често могли чути, јер је она у истину средње добра и у главном далеко боља од лањске. Зато нам јамче ригорозни и поуздано сабрани службени податци задњег извештаја.

Што се тиче кукуруза, он се лепо развија, али и њему почиње већ додијавати хладноћа и влага, од које су се већ умањили изгледи. Засејано је кукурузом 4.356,118 кат. јутара, те се сад рачуна, да ће га просечно уродити 10.82 мет. центи по јутру, или у свем 47.162,428 мет. центи, а то је за 2 милијона м. центи мање него што се у августу очекивало, али за 3.40 милијона м. центи више него лане. Кукуруз стоји у 19 жупанија над просеком, у 19 жупанија очекује се 8 до 10.82 и у 14 жупанија испод 8 метерских центи по јутру.

Развита кромпира био је уопће добар, али га је услед кише много сагњило. Очекује се просеком 51.09 мет. центи по јутру или у свем 56.658.726 мет. центи, а то је за 2.73 милијона м. центи мање него што се рачунало у августу, а за 2.50 милијона м. центи више него лане.

По томе се види, да цене, које се данас плаћају у детаљној трговини за кромпир, нису никакo оправдане.

Шећерне репе, која свагде стоји сасвим добро, само је услед влаге доста нечиста, очекује се 25.51 милијона м. центи (136.56 мет. центи по јутру), а то је множина, која за-

Са севернога рагишта: Пионери на походу.

јемчује достатну производњу шећера за унутрашњу потребу.

Стање осталих усева није се битно променило од задњег извештаја, то је попречно добро или средње добро. Само су виногради великом већином страдали од пероноспоре, те се за кљук већ сада нуди по 60—70 круна за хектолитар.

Огледало светскога рата.

Пожар, који је запалио цео свет, букнуо је прво у Србији. Ту је приметак и почетак овог светског рата — који се, као вулканска лава из ватрометног брега, из вулкана, разлило по свој средњој, јужној и западној Европи. Изгледа, да ће се тај грдни светски рат вратити опет своме извору. Бугарска је прикупила сву своју војску, тражи да јој Србија уступи Македонију; јер држи да тај део некадање турске царевине припада Бугарској а не Србији. Народ у Бугарској узаврео је, те иште да се огласи рат Србији; јер тамо држе, ако Бугарска пропусти руску и енглеску војску, да преко бугарске земље продру на Дарданеле и освоје Цариград — да онда Бугари не ће никад више добити Македонију, коју они присвајају као своју дедовину. Поводом ове мобилизације бугар-

ске војске, позвани и отишли су под своје заставе и сви Бугари, који су на раду у Аустро-Угарској. Бугарски државници желе да стану уз Аустро-Угарску и Немачку, па да зарате на Србију још пре зиме. Поводом томе су се у Србији забринули због мобилизовања бугарске војске. Изгледа, да се тога могућега рата прибојавају и Грци; јер је и Грчка покренула своју војску. Како се Турска нагодила са Бугарском, то ће и Турци, у друштву са Бугарима, поћи на Србију. Србија имаде данас 250 хиљада а Црна Гора само 30 хиљада војника. Са оволико мало војске мучно ће бити одупрети се навали Бугара и Турака.

Престонички листови јављају, да на Дунаву и на Дрини грме аустро-угарски и немачки топови, да су срушили утврђене положаје србијанске војске око Београда и Смедерева и, распршили из њих српске чете.

Наша јуначка војска изјурила је у јужној Тиролској Талијанце из њихових положаја — а француске нове нападаје на западном бојишту сузбили су Немци. Ма да Руси прикупају своје војене силе и одуширу се навалама немачке војске, ипак их славни немачки војсковођа Хинденбург у источној Русији силно потискује.

Народне пословице.

Кад можеш бити бољи, не задовољи се с оним, какав си сад.

Чувај здравље своје као очи у глави.

Чувај се прве чаше, она је без дна.

Новије владине наредбе.

Државна Влада издала је прошлих дана више изнимних наредба, од којих по нас важније доносимо следеће :

Опрости од војничке делатне службе.

Министар домобранства је издао окружницу војничким властима, којом исте упућује, да у интересу јесењих привредних радова имају давати момчади на њихову образложену молбу, и ако је поткрепљују пажње достојне околности, допуст на извесно време. Овај допуст не може бити дужи од три месеца. Допуст могу добити самосталне пољске газде, намештеници великих поседа и пољских задруга, привредни ковачи итд.

Л а н.

По новијој владиној наредби морају подузећа која обрађују лан сваког 30-ог у месецу пријавити индустријално-техничком одељењу министарства трговине колика је количина лана коју им могу припослати обрађивачи с којима су под уговором. Ова подузећа су дужна своје садашње, као и оне у будућности залихе лана на продају понудити Ланеном Средишту Земаља Мађарске Св. Круне (Lenközpont, Budapest V., Zrinyi-utca 1.). Највише цене за израђени лан влада је овако утврдила: У води квашени трљени лан највише може стати по сто килограма, ако је

прве каквоће 350 кр., друге каквоће 325 кр., а треће каквоће 265 круна. У води квашена ланена кудеља по сто килограма прве каквоће 230 кр., друге каквоће 180 кр., треће каквоће 100 круна. Према владиној наредби ланену сламу је у иностранство слободно слати само уз дозволу и уз отпремну исказницу министра трговине и министра пољопривреде.

Увоз иностраних продуката.

Влада је под претњом казне наредила, да сви они ноји из иностранства доносе жита, ражи, јечма, зоби, кукуруза и махунасте биљке и од ових било то којим начином направљено брашно или пићу морају све то продати Деоничарском Друштву За Ратне Продукте. Споменуто робу у земљи нико не може осим ретеног друштва, стављати у промет. Условне преузимања ће министар трговине наредбом одредити.

(Продужићемо!)

Мађарска Газдинска Задруга

образује бесплатно сеоске задруге, газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље, те држи исказ земаља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса је ова: Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

Карабинери.

Берсаљери.

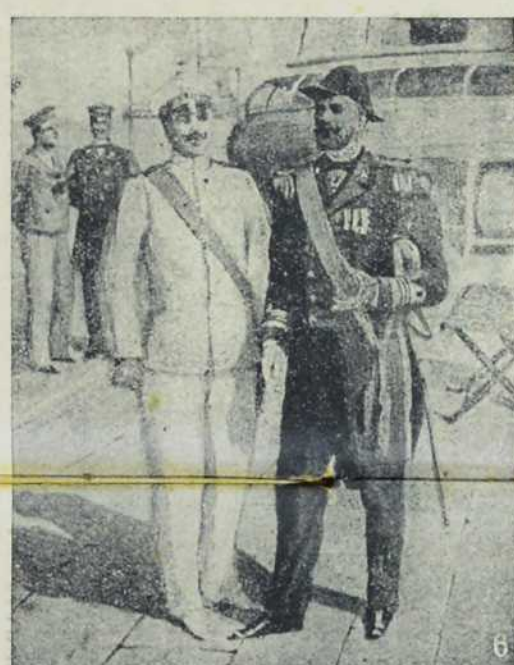
Алпини и пешаци.

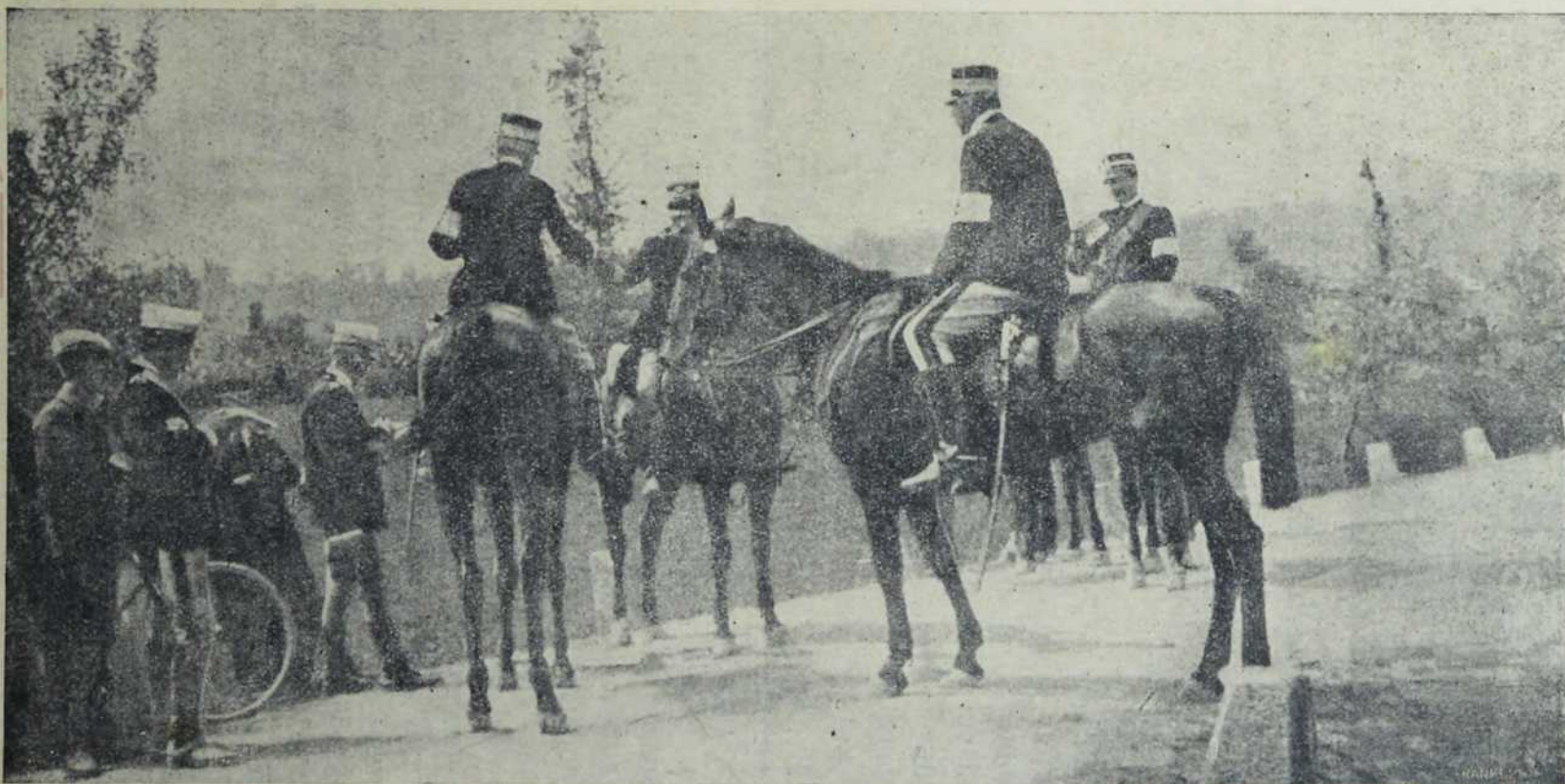
Артиљеријста и техница.

Коњаница.

Морнари.

Талијански стожерни генерали.

Талијански војници.

О воћу — нарочито јабуки — као храни.

Приопћио: Стјепан Којдл — Пожега.

(Свршетак.)

Нека прича старих Шкандинаваца приповеда, да су богови — кад су се осећали слабима — трошили црвене јабуке, након чега се повратила њихова пређашња снага.

Не само фосфорна киселина, већ је у јабуки и врло важна јабучна киселина, а исто тако и етерична уља. Свако који врши звања код којег мора много седети, морао би јести много јабука. Човек за право није створен за посао, већ за ужитак, јер посао му је донела тек култура, а са послом, нарочито душевним, постала су јетра слаба. Ради недовољног кретања не могу се отровне твари, као нити други штетни плинкови — из тела одстранити, због чега узрокују тешке телесне мане, нпр. осипе по кожи, кврге, жутицу итд. У јабуки налазећа се јабучна киселина веже отрове, чисти крв и дезинфицира тело.

Може се мирно устврдити, да се човек покрај већег ужитка мяса осећа раздраженији и неугодније; док се осећа угодно, ако употребљава за своју одхрану много биљевне хране, нарочито много јабука. Није дакле

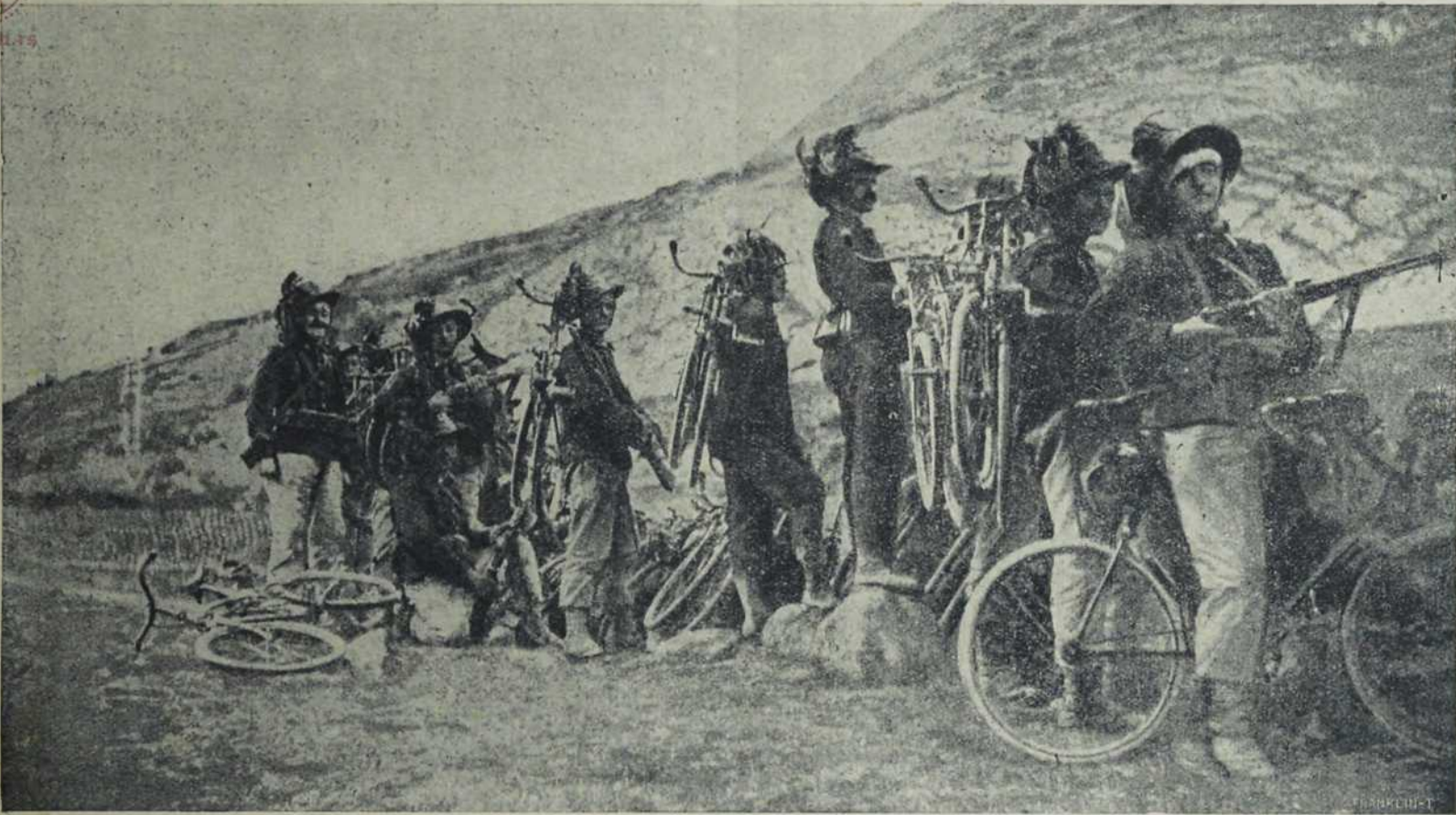
било сасвим несмислено, ако је сеоски кухињски пропис гласио, да се гуска, која ће се испећи, имаде изнутра испунити јабукама. Обилни ужитак премасног мяса узрокује у телу стварање вапнених делова, које јабучна киселина неутрализира, због чега запречује (јабука!) овапнење артерија. Наравне киселине у јабуки за пречују такођер и досадну жгаравицу и подригивање. Желудац претвара сву јабучну киселину у алкалијске угљично-киселе соли, које запречују стварање штетних киселина. Наравно је, да се морају јабуке јести у неогуљеном стању.

Јабучно вино имаде тако рећи исто деловање. Многи ће питати: шта ће се уживати у оном случају, ако не имаде на располагању свежих јабука? Одговор гласи: јабучно вино. У јабучном вину садржане су све оне састојине, које врло повољно утичу на пробаву. Гдекојег «Анти...» спопасти ће гроза, ако овде ушчита, да се хвали јабучно вино са својим алкохолним садржајем! Ну то је тек деломично зло, јер јабучно вино садржава само 5% алкохола, т. ј. тачно половину од оне количине, која се налази у гроздовом вину. Сладор се услед врења тако рећи потпуно потроши, због чега га мало или ништа не остане у јабучном вину. Напротив садржава јабучно вино много угљичне киселине, која је додуше плућни отров, ну делује на желудац и тело изванредно освежујуће. Што вино садржаје више угљичне киселине, то боље баца пскре, те је рескије.

www.nli.rs

НАЦИОНАЛНА
БИБЛИОТЕКА

ГЛАВНИ-Т

Берсаљери на бициклима.

Осим малених количина тресловине, садржава јабучно вино још и калија, вапна, магнезија, фосфорне киселине и жељеза, дакле многе твари које су потребне за развитак тела, због чега се може изврено употребити као пиће лети и зими. У јабучном вину садржана јабучна киселина подражује деловање јетра, десинфицира желудац и потпомаже пробаву. Јабучно вино утиче на стварање добре и чисте крви, а пошто садржава и много фосфорне киселине, то делује на мозак и хртењачу извреним начином.

Крајеви, у којима се конзумира много јабучног вина, одликују се понајвише мањим бројем умора, док некоји приписују јабучном вину и то својство, да биетри ум.

Ако би оваково прецењивање јабучног вина ишло нешто и предалеко, то деловање јабучног вина по здравље човека није никако за одбацити; јер и самим болесницима изванредно прија јабучно вино. Са правом пише неки лечник, да за побуду деловања срца чини у лаким случајевима јабучно вино често исту услугу, као и скупа медицинска вина. Код епидемија тифуса показало је ваљано јабучно вино изврстан успех, тако да је неки француски лечник тврдио, да јабучно вино уништава бациле тифуса.

Код затварања се јабучно вино показало као изврено средство, тако да се и само тврдокорно затварање угиба деловању јабучног вина.

Они, који трпе од болести желудца и јетра, требали би покушати лечење

са јабучним вином, јер ће оно показати за кратко време повољно деловање. Исто тако се јабучно вино препоручује слабокрвним и бледим особама, јер подражује вољу за јелом.

Пмножана измена твари, коју проузрокује јабучно вино, уродила је реченицом: «јабучно вино троши (слаби) организам».

И болесници на улозима и реуматичари добро поднашају јабучно вино — доказ, да је његово деловање по наш организам повољно. Разуме се, да се мора строго пазити на чистоћу и ваљаност јабучног вина.

Економска вредност сунцокрета.

Од наших биљака у баштама најбоље се може искористити сунцокрет.

Када се расцветео, доњи се листови могу скидати и употребити за храну зечевима и козама. Ови су листови пуни храњивости.

У цвету сунцокрета је пуно меда. Зато пчеле радо слећу на исти.

Највише вреди семе сунцокрета. Исто требају птичари. И живина радо једе ово семе. Семе је пуно масти и уља. Ово се из семена цеди, а семе се даје стоци.

И чашу у којој је било семе не треба бацати. И то радо једе стока.

Стабљику ако је још зелена радо гриска живина. Ако је сува, добро је гориво.

У нашој ће индустрији ове године требати доста сунцокрета, због несташнице уља. Ко има доста сунцокрета, нека скупља семе и нека га добро

прода. Цвет треба одсећи још пре него што је сме узрело и затим га ваља на суво место обесити.

Семе меће у цакове, које ваља од мишева добро чувати.

Нов саборски посланик. У саборском изборном срезу Сентготхардеком, кога је заступао на Сабору покојни Коломан Сел, изабран је ономадне за заступника једногласно преузвишени г. барон Ервин Рознер, министар крај краљеве особе.

Министров отпис и епископова посланица. На Крстов-дан прочитана је у престоничким православним српским црквама са амвона посланица преосвећенога г. епискона будимскога др. Георгија плем. Зубковића, којом Његово Високопреосвећенство припоћује својим епархијотима отпис преузвишенога г. министра богочасти и јавне наставе др. Беле Јанковића о патријотском пијетету; са којим нам ваља, поштовати и чувати гробове наших погинулих јунака. Уз овај министров дословни отпис поновио је брижљиви архипастир ону своју ревну бригу, пуну топле љубави и поштовања према нашим предцима, са којом налаже поново подручним црквамаи опћинама и по другипут: да своја гробља држе у најбољем реду и да гробове покојника чувају достојним обележјем погумцима за углед и подстрек на племенита и родољубива дела. Ову владину красну посланицу донећемо у идућем броју «Њиве» дословно.

Допусти јунацима. Врховно Заповедништво наше јуначке војске уважило је прегор и пожртвовност оних наших војника, који већ од године дана стоје под оружјем и нису видели евојих кућа ни породица, те их пушта четимце на допуст од 14 дана.

Читуље. У Коложвару је умро свеучилишни професор др. Тома Маршалко, највећи угарски дерматолог. Др. Маршалко био је неко време куналишни лечник у Липику. — На северном бојишту 29. августа о. г. погинуо је јуначком смрћу др. Стеван Брзак, поручник у причуви код 70-те пешачке пуковније. Покојник је у нашим друштвеним круговима стекао, као даровит и ванредно образован правник, врло леп углед. — У Бечу је умрла 7. (20.) септ. у својој 75-ој години живота бароница Марта плем. Рајачић Бринска, удовица барона Данила Рајачића; мати синова барона Јосифа народнога заступника на хрватском и угарском сабору, Владимира умировљенога великог жупана вировитичкога, Александра секретара босанско-херцеговачке владе и кћери: Зоре, Олге; Марте удовице Р. Пауновића а стара мајка многобројних унучади.

Живинарска школа. Преузвишени г. министар пољопривреде удеоио је у државној школи у Геделу једногодишњи течај за женскиње, које су раде да изуче практично гајење живине. Женске особе, које су раде да походе овај течај, ваља да су старе од 18—30 година, да искажу да су здраве, да су свршиле IV. основни разред, да знају мађарски. У заводу добијају бесплатан стан, храну и 20 круна месечне плате. Молбенице нека поднесу управи те школе.

Добава вина за војску. Кр. уг. министарству пољоделства, које је до недавна могло за војску набављати само црно вино, поверено је, од ц. и кр. министарства рвта, да купи и белог вина, те у ту сврху намерава набавити залихе, које се још налазе код продудената, готове за отпрему. Виноградари, винотржци и њихове организације, искључујући сваког посредника, имаду непосредно поштом полнети своје понуде на адресу: Главно надзорништво државних јавних пивница, Будафок. У понуди ваља навеети провениенцију вина по месту, затим количину и цену, те место, где се налази пивница нудиоца. Узорке не треба слати, јер ће прегледбу обавити државни стручњаци на лицу места. Бурад има да набави продавалац, а цена вина има се означити заједно с буретом, од којих се редовно могу употребљавати само она од 1 до 3 хектолитрва већа само изнимно.

Коњаничка предстража на Изонци.

ЗАБАВА

Уходе.

Уходе, шпијони, неопходно су потребни у рату. Свака војска шаље напред извиднице и страже, али ове се по непријатељском земљишту не могу тако слободно кретати, као уходе и дојављивачи. Уходе морају имати јатаке, дојављиваче, који ће им много што-шта јавити и дошаптати. Саме уходе не би могли баш све видети и чути, јер не могу да иду баш свакамо.

Непријатељске војске се јако боје ухода, па с тога их свугде траже и гоне. Уходе морају с тога бити изванредно опрезни, смели, одлучни и вешти људи. За војску вреде само добре и веште уходе; рђаве уходе могу често јако да нашkode својој војсци, па и да је унропасте.

Нетачне и лажне вести, рђаво установљење непријатељског нападајног плана, непознавање земљишта: све то може да буде узрок пропасти једне војске, ако војна управа слепо верује уколама.

Код ухода је најглавније да су вешти и окретни. Они се на непријатељском зем-

љишту, а често и међу самом непријатељском војском, увек морају знати наћи. Не смеју бити плашљиви, него морају бити одважни. Но исто тако морају бити и врло лукави, да би се знали извући из сваке неприлике. Веште уходе чешће мењају своју спољашњост, да би им се лакше изгубио траг и да би лакше могли мењати своја пребивалишта. Највештије уходе су они, који се увек у непријатељску војску, у сам непријатељски логор и то под изговором, да хоће непријатељу да уходе.

Ухода је било од памтивека. Њих има две врсте: једни раде то из одушевљења, из домољубља и родољубља, а други су плаћене уходе. У свакој држави има врло много таквих плаћених ухода и на њих се у понекој држави троши врло много.

У време рата, разуме се, најпотребније су оне уходе, који добро познају непријатељско земљиште и непријатељску војску и који лако могу да дознају непријатељску већину, непријатељев положај и његове намере.

Уходе употребљавају за дојављивање својих вести голубове-поштаре, тајна писма и тајне знаке, које само у то упућени разумеју. Осим тога уходе обично дају барјачицима а ноћу ватрама дају знакове.

Но најопасније су оне уходе, који то раде из родољубља, а не за новац. То су обично најважније и најодлучније уходе. Нађе се и таквих ухода, који раде за непријатеља, али таквих се одмах, чим их ухвате, убијају. С тога су уходе обично и небојажљиви и одлучни људи. Они кад веле: ако нам посао успе, бићемо богато награђени, а ако нас ухвате, славно ћемо умрети.

У време рата заиста буде врло много ухода и њихових јатака похватано и поубијано.

КОВЧЕЖИЋ.

Нова крма за коње.

Од крви, која се пролије у клаоницама и иначе отиче у канале и од месних отпадака, који се недају више употребити за храну човека, може се начинити добра крма за коње и давати уместо зоби. То су покушали радити на клаоници у Диселдорфу и получили су добар успех. Тај препарат је врло хранив. Од неког су времена тамо давели такву крму коњима докнадне уланске ешкадроне, па су опазили да им је добро порасла радна снага. Сад ће се та крма правити и по другим немачким градовива у клаоницама.

Жир и кестен као храна за живину.

Према истраживању имају жир и кестен у себи исте саставине, које има и јечам. Једино има једно и друго семе одвише тресловине (танина) од којег може живина и да утине, ако би много јела жира или кестена. Да сачувамо живину од тога, добро је то семе сасути у воду, која ври и оставити га у њој неколико сати, да вода извуче тресловину. Онда се то семе осуши и самече. Живина једе ту храну радо, а по кемаду може се дневно применати храни 20—30 грама, а паткама и 36—40 грама.

Веле, да онда живина боље носи.

Састанци за нашу потпорну благајницу.
Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

ОГЛАСИ

Огласи се примају у наклади

ЊИВЕ

Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.

Над смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неоченивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива. — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шиље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.